

1 În ce împrejurări poate un părinte să deplaseze în mod licit copilul în alt stat membru, fără consimțământul celuilalt părinte?

Următoarele situații trebuie diferențiate în funcție de împrejurările în care un părinte poate deplasa în mod legal copilul în alt stat fără consimțământul celuilalt părinte:

a) atunci când părintele cu care locuiește copilul dorește să deplaseze în mod legal copilul în alt stat și

b) atunci când părintele cu care nu locuiește copilul, dar cu care copilul are o relație personală, dorește să deplaseze în mod legal copilul în alt stat.

a) După divorț, părintele cu care locuiește copilul poate, ca parte a îngrijirii părintești pe care o exercită în fiecare zi, să deplaseze în mod legal copilul în alt stat (de exemplu, într-o excursie de o zi), cu condiția ca acest lucru să nu pună în pericol dreptul celuilalt părinte de a stabili o relație personală cu copilul, astfel cum se prevede la articolele 95 și 119 din Legea privind procedurile de drept al familiei (*Obiteljski zakon*) [Narodne Novine (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) nr. 103/15 și 98/19, denumită în continuare „ObZ 2015”]. Cu alte cuvinte, indiferent dacă părinții exercită în comun sau în mod individual autoritatea părintească pentru îngrijirea și educarea copilului, fiecare dintre aceștia are dreptul de a lua în mod independent decizii legate de copil, privind viața de zi cu zi, atunci când copilul este în îngrijirea lor (articolul 110 din ObZ 2015). În cazul în care, după divorț, părinții exercită în mod comun autoritatea legată de îngrijirea și educarea unui copil (articolul 104 din ObZ 2015), deciziile care sunt importante pentru copil trebuie luate în mod consensual (articolul 108 din ObZ 2015). Ținând seama de faptul că o călătorie ocazională în altă țară (de exemplu, o excursie de o zi) nu implică intenția de a schimba reședința permanentă sau temporară a copilului și, prin urmare, nu se încadrează în lista exhaustivă a drepturilor individuale importante ale copilului, astfel cum se menționează la articolul 100 din ObZ 2015, dispozițiile prevăzute la articolul 99 alineatul (2) din ObZ 2015 ar trebui să se aplice așadar în mod corespunzător. Același lucru este valabil și în cazul în care părintele cu care locuiește copilul după divorț deține răspunderea individuală parțială în ceea ce privește îngrijirea părintească (articolul 105 din ObZ 2015). Cu toate acestea, în cazul în care părintele cu care locuiește copilul după divorț deține, pe baza unui ordin al unei instanțe judecătorești, răspunderea exclusivă individuală în ceea ce privește îngrijirea părintească, atunci acesta nu are nevoie de consimțământul celuilalt părinte pentru a deplasa temporar copilul în alt stat [articolul 105 alineatul (5) din ObZ 2015].

b) În cazul în care părintele cu care copilul nu locuiește după divorț, dar cu care copilul întreține o relație personală, decide să deplaseze în mod legal copilul în alt stat, atunci acesta poate face acest lucru cu condiția ca aceasta să fie o ședere temporară într-o altă țară (de exemplu, o excursie de o zi), care are loc în timpul în care părintele are dreptul să întrețină o relație personală directă cu copilul (articolul 121 din ObZ 2015) și cu condiția ca acest drept să nu fi fost interzis sau restricționat printr-un ordin al unei instanțe judecătorești (articolele 123-126 din ObZ 2015). Cu alte cuvinte, independent de faptul dacă părinții sunt împreună sau în mod individual responsabili pentru îngrijirea și educarea copilului, fiecare dintre aceștia are dreptul de a lua în mod independent decizii legate de copil privind viața de zi cu zi atunci când acesta se află în îngrijirea lor (articolul 110 din ObZ 2015). În cazul în care, după divorț, părinții răspund împreună pentru îngrijirea și educarea copilului (articolul 104 din ObZ 2015), atunci deciziile care sunt importante pentru copil trebuie luate în mod consensual (articolul 108 din ObZ 2015). Ținând seama de faptul că o ședere temporară în alt stat (de exemplu, o excursie de o zi) în timpul în care părintele are dreptul de a întreține o relație personală directă cu copilul nu implică intenția de a schimba reședința permanentă sau temporară a copilului și, prin urmare, nu se încadrează în lista exhaustivă a drepturilor individuale importante ale copilului, astfel cum se menționează la articolul 100 din ObZ 2015, dispozițiile prevăzute la articolul 99 alineatul (2) din ObZ 2015 ar trebui să se aplice așadar în mod corespunzător. Același lucru este valabil și în cazul în care părintele cu care locuiește copilul după divorț deține răspunderea individuală parțială în ceea ce privește îngrijirea părintească (articolul 105 din ObZ 2015), întrucât părintele care are o relație personală directă cu copilul are libertatea și dreptul de a reprezenta copilul în ceea ce privește problemele privind viața de zi cu zi în timpul în care copilul se află în îngrijirea sa [în temeiul articolelor 110 și 112 coroborate cu articolul 105 alineatul (1) din ObZ 2015]. În aceste situații, trebuie subliniată importanța dispozițiilor articolului 111 din ObZ 2015. Cu alte cuvinte, indiferent dacă răspund în mod comun sau individual pentru îngrijirea copilului, ambii părinți sunt obligați să schimbe informații privind copilul, inclusiv informațiile cu privire la o posibilă deplasare a copilului în străinătate. Aceasta fiind și o obligație legală a părinților, trecerea frontierei de stat necesită documente personale și alte documente pe care copilul sau fiecare dintre părinți ar trebui să le aibă cu ei.

În cazul în care unul dintre părinți consideră că celălalt părinte ar putea să abuzeze de o astfel de deplasare temporară a copilului, acesta are dreptul de a solicita instanței să impună una dintre măsurile prevăzute la articolul 418 din ObZ 2015 într-o procedură extrajudiciară, pentru a asigura aplicarea deciziei privind instituirea unei relații personale între părinte și copil, sau să impună una dintre măsurile prevăzute la articolul 419 din ObZ 2015, care garantează returnarea în siguranță a copilului.

Cea mai de dorit soluție este aceea ca părinții să ajungă la un acord cu privire la aceste aspecte și alte aspecte similare, pe care le pot ulterior reglementa în acordul lor cu privire la exercitarea în comun a autorității părintești [articolul 106 alineatul (3) din ObZ 2015].

2 În ce condiții este necesar consimțământul celuilalt părinte pentru a deplasa copilul în alt stat membru?

Orice deplasare (permanentă) a copilului într-un alt stat care ar determina schimbarea de reședință permanentă sau temporară a copilului necesită consimțământul ambilor părinți. Indiferent dacă părinții exercită în comun răspunderea pentru îngrijirea și educarea copilului sau dacă unul dintre ei deține răspunderea individuală parțială, părintele care deplasează copilul și, prin urmare, schimbă reședința permanentă sau temporară a copilului trebuie să obțină consimțământul scris al celuilalt părinte în acest sens (articolele 100 și 108 din ObZ 2015). Cu toate acestea, în cazul în care părintele cu care locuiește copilul după divorț deține răspunderea individuală exclusivă pentru îngrijirea părintească, atunci acesta nu are nevoie de consimțământul celuilalt părinte pentru a deplasa copilul în alt stat cu scopul de a schimba reședința permanentă sau temporară a copilului [articolul 105 alineatul (5) din ObZ 2015].

3 Dacă celălalt părinte nu este de acord cu deplasarea copilului în alt stat, cu toate că acest lucru este necesar, cum poate fi copilul deplasat în mod legal în alt stat membru?

Dacă un părinte dorește, prin deplasarea copilului într-un alt stat, să schimbe reședința permanentă sau temporară a copilului și nu este în măsură să obțină consimțământul scris al celuilalt părinte, atunci instanța hotărăște, în cadrul unei proceduri extrajudiciare, care dintre părinți reprezintă interesul superior al copilului în această privință [articolul 100 alineatul (5) și articolul 478 alineatul (1) din ObZ 2015]. Înainte de inițierea acestor proceduri extrajudiciare, trebuie să aibă loc o procedură extrajudiciară de consiliere obligatorie, a cărui scop este acela ca experții Ministerului Serviciilor Sociale să încerce să ajute părinții să ajungă la un acord cu privire la această chestiune [articolul 481 din ObZ 2015 – proceduri extrajudiciare de consiliere obligatorie ca cerință procedurală pentru inițierea procedurii prevăzute la articolul 100 alineatul (5) din ObZ 2015]. În cazul în care, în cadrul consilierii obligatorii, părinții nu pot ajunge la un

acord, chestiunea respectivă va fi stabilită printr-o hotărâre a unei instanțe judecătorești în cadrul unei proceduri extrajudiciare care se va concentra în special pe: vârsta și opinia copilului, dreptul copilului de a stabili o relație personală cu celălalt părinte, dorința și disponibilitatea părinților de a coopera în exercitarea drepturilor părintești, situația personală a părinților, distanța dintre locul de reședință permanentă sau temporară a părinților și locul în care copilul s-ar putea muta, precum și legăturile de transport între aceste locuri și dreptul părintelui la libera circulație (articolul 484 din ObZ 2015).

Cu toate acestea, ar trebui subliniat faptul că, dacă unul dintre părinți deține răspunderea individuală exclusivă cu privire la îngrijirea părintească a copilului, acesta nu are nevoie de consimțământul celuilalt părinte pentru a deplasa copilul în alt stat cu scopul de a schimba reședința temporară sau permanentă a copilului, și anume în acest caz opoziția celuilalt părinte nu are niciun efect juridic [articolul 105 alineatul (5) din ObZ 2015].

4 Se aplică aceleași norme pentru deplasarea temporară (de exemplu, asistență medicală, vacanță etc.) și pentru cea definitivă? Dacă există, vă rugăm să furnizați formularele de consimțământ relevante.

Astfel cum se precizează în răspunsurile la întrebările 1-3, ObZ 2015 reglementează drepturile și obligațiile părinților în mod diferit, în funcție de faptul dacă este vorba despre deplasarea temporară a copilului în alt stat (de exemplu, o excursie de o zi care nu pune în pericol drepturile celuilalt părinte) sau despre deplasarea permanentă a copilului într-un alt stat, cu scopul de a schimba locul de reședință permanentă sau temporară a copilului.

Ultima actualizare: 14/04/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.